

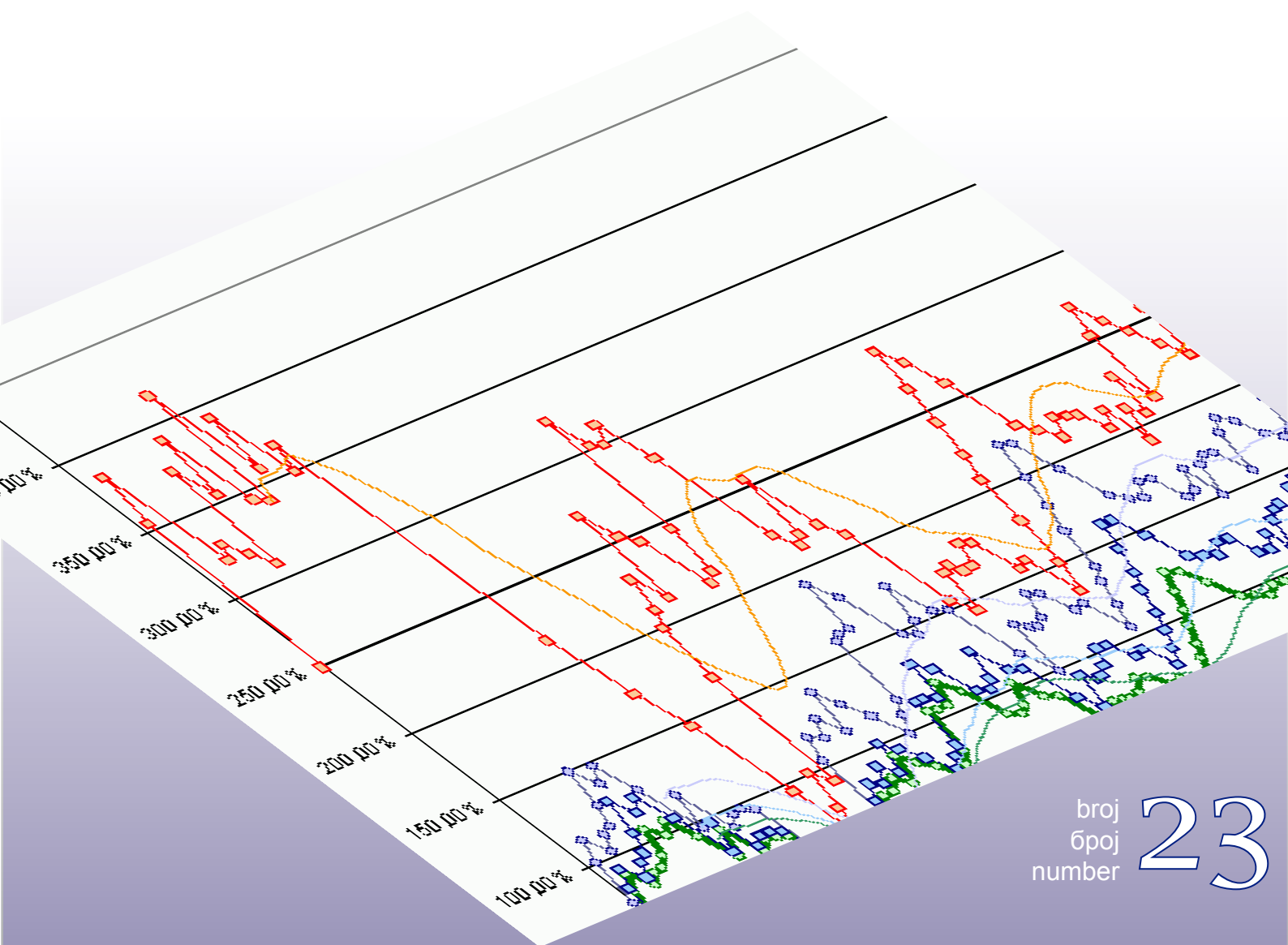
Bosna i Hercegovina
Odjeljenje za makroekonomsku analizu
Upravnog odbora Uprave za indirektno-
neizravno oporezivanje

Босна и Херцеговина
Одјељење за макроекономску анализу
Управног одбора Управе за индиректно
опорезивање

Macroeconomic Unit of the Governing Board of the Indirect Tax Authority

Oma Bilten

broj
број
number

23

• Juni 2007 • Lipanj 2007 • **Јуни 2007** • June 2007 •

Уз овај број...

Нема двојби да је увођење пореза на додану вриједност (ПДВ-а) једна од највећих реформи предузетих у Босни и Херцеговини након рата. То је генерална оцјена међународних и домаћих експерата. Међутим, за озбиљнију анализу ефеката увођења и ефикасности потребно је да прође одређено вријеме како би ишчезли рецидивни преласка са система пореза на промет на систем ПДВ-а, као и ефекти законских ограничења из прве године имплементације ПДВ-а (нпр. суспензија поврата). Како на ефикасност убирања ПДВ-а утиче и ефикасност рада пореске администрације потребно је вријеме за консолидацију Управе за индиректно опорезивање и достизање одређеног степена „зрелости“. На крају, потребно је вријеме и за оспособљавање и учење пореских обвезника, а искуства других земаља нам дају примјер да је потребно и одређено вријеме и за консолидацију „сиве економије“ и преоријентацију на нови тип пореских превара, које се знатно разликују од превара у систему пореза на промет. Разлике у системима ПДВ-а, степену развијености администрације, свијести пореских обвезника и укупне економије, у знатној мјери отежавају компарацију ефикасности ПДВ-а између различитих земаља. У овом броју дајемо прилог о стандардним индикаторима ефикасности система ПДВ-а и факторима који на њих утичу, са компаративном анализом положаја БиХ у односу на друге земље.

Доносимо редовит прилог о наплати индиректних пореза у мјесецу мају. Одјељење за макроекономску анализу је наставило и са прикупљањем мјесечних извјештаја о приходима и расходима свих нивоа управе у 2007.годину. У могућности смо да у овом броју објавимо прелиминарни консолидовани извјештај за општу владу БиХ за први квартал 2007.годину, који, поред институција БиХ, Федерације БиХ, Републике Српске, Дистрикта, укључује извршење буџета кантона. Објављујемо и консолидовани извјештај за мај 2007.године који укључује податке са јединственог рачуна УИО и извршење буџета ентитета за тај мјесец, као и мјесечне консолидоване извјештаје за неколико кантона у Федерацији БиХ.

мр.сц. Динка Антић
шеф Одјељења – супервизор

Садржај:

Ефикасност наплате ПДВ-а у БиХ	2
Наплата индиректних пореза: мај 2007	7
Консолидовани извјештаји: општа влада, кантони, I квартал 2007	11
Консолидовани извјештаји: општа влада, мај 2007	12
Консолидовани извјештаји: кантони	13
Из рада Управног одбора УИО	16

техничка обрада : Сулејман Хасановић, ИТ сарадник
превод : Един Смаилхоџић, Пројекат подршке ЕУ фискалној политици у БиХ

Ефикасност наплате ПДВ-а у БиХ

(припремила: Динка Антић)

Већ дуго се ефикасност наплате ПДВ-а налази се у фокусу БХ јавности. Година дана имплементације ПДВ-а је јако кратко раздобље да би се могли извући поузданији закључци, поготово што су се прве године испољили многобројни једнократни ефекти који су карактеристични за прелаз из система пореза на промет у систем ПДВ-а. Ту чињеницу треба увијек имати у виду када се анализирају ефекти увођења ПДВ-а у БиХ у 2006. години.

ПДВ је уведен у више од 130 земаља у свијету. И поред заједничких принципа опорезивања добара и услуга и кредитне методе, системи ПДВ-а у различитим земљама међусобно се разликују. То увелико отежава поређење резултата у наплати ПДВ-а у БиХ са другим земљама. Сегменти у којима се разликују системи ПДВ-а у различитим земљама су: висина стандардне стопе, основица, опсег ослобађања и снижених стопа, праг за регистрацију, начин поврата и др. Разлике у систему ПДВ-а један су од фактора који могу утицати на различите показатеље ефикасности наплате ПДВ-а у различитим земљама.

Ефикасност рада пореске администрације је други битан фактор ефикасности наплате пореза. Врло често се у пракси дешава обрнуто, да се ефикасност у наплати одређених пореза узима као једно од мјерила ефикасности рада пореске администрације која убире те порезе. Међутим, ефикасност наплате администрације трабало би сагледавати више са аспекта кориштења капацитета администрације, трошкова (буџета) и користи (прихода). Исто тако, и начин администрирања ПДВ-ом утиче на ефикасност рада пореских администрација, а тиме и на ефикасност убирања ПДВ-а.

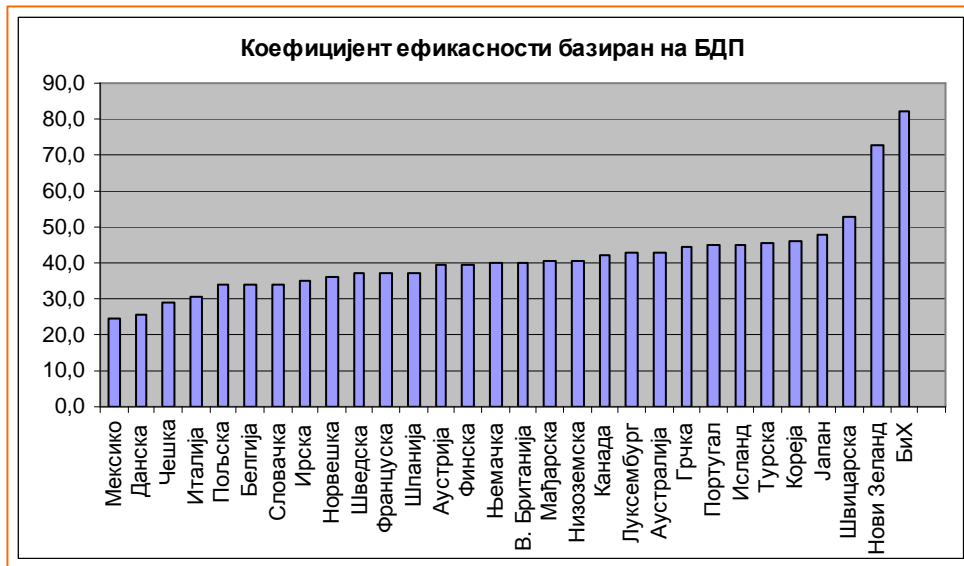
На ефикасност наплате ПДВ-а утиче и степен поштивања пореских прописа од стране обвезника, односно степен пореске евазије.

Коефицијент ефикасности наплате ПДВ-а

Постоје различита мјерила-индикатори ефикасности наплате ПДВ-а. Као стандардни индикатор користи се **коефицијент ефикасности**, који се израчунава стављањем у однос учешћа ПДВ-а према БДП и стандардне стопе ПДВ-а. Коефицијент се изражава у проценту, а тумачи се на следећи начин: на примјер, коефицијент ефикасности од 50% значи да пораст стандардне стопе за 1% изазива повећање учешћа ПДВ-а у односу на БДП за 0,5%. Понекад се стандардни коефицијент ефикасности назива и као "коефицијент продуктивности". Међутим, иако се користи као свеобухватно мјерило ефикасности његова поузданост није на високом нивоу, углавном због погрешака у мјерењу БДП, која су резултат неукључивања неосматраних активности¹ у израчун БДП. Према конзервативној процјени ММФ и Свјетске банке тзв. неосматране активности представљају 30% званичног БДП БиХ, што ипак, у односу на процјене из 2001. године од преко 50%, представља знатно побољшање. Но, грешке у мјерењу БДП нису само специфичност БиХ. Поузданост БДП, а тиме и свих индикатора који се наслањају на БДП, обрнуто је пропорционална степену неосматране економије у конкретној земљи. Обично је поузданост много мања у земљама у развоју и земљама у транзицији, него у развијеним економијама. Према процјенама степен неосматраних активности у новим чланицама ЕУ износи 12%, док у бившим совјетским републикама 30%.

¹ Неосматрана економија укључује, између осталог, нерегистроване активности (нпр. у циљу избјегавања пореза и доприноса), неформални сектор и др.

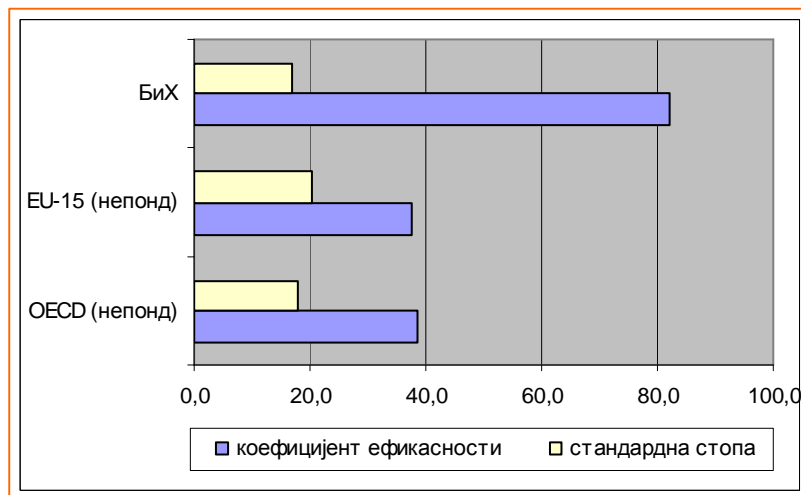
На доњем графикону дати су коефицијенти ефикасности за ПДВ/порез на промет за одабрани број развијених земаља OECD, земаља у развоју и чланица EU-15².

Графикон 1.

Извор: властита калкулација на бази података OECD за 2003.годину

Осим код Новог Зеланда коефицијент ефикасности базиран на БДП је прилично уједначен, и креће се углавном око просјека OECD +/- 6%, осим код Мексика и Данске, гдје је за 13-14% испод просјека, и Новог Зеланда који је далеко изнад просјека. Код БиХ примјећујемо да коефицијент износи чак 82%, што је далеко изнад просјека EU-15 и OECD (Графикон 2).

Графикон 2. Просјечни коефицијенти ефикасности у EU/OECD, 2003, и БиХ³

Ц-коефицијент ефикасности

Као један од подеснијих индикатора ефикасности ПДВ-а користи се тзв. **Ц – коефицијент ефикасности**⁴ који се базира на потрошњи. Ц-коефицијент се дефинише као однос удјела ПДВ-а у потрошњи и стандардне стопе ПДВ-а, изражен у

² EU-15: акроним за „старе“ чланице ЕУ

³ Подаци о процјенама БДП и потрошње за БиХ за 2006.годину преузети су од Дирекције за економско планирање.

⁴ C-efficiency ratio ili CER

проценту. Ц-коэффициент ефикасности све више потискује стандардни коэффициент ефикасности који се базира на БДП. Предност Ц-коэффициента јесте у томе да боље одражава ефикасност ПДВ-а, јер је ПДВ-е порез на потрошњу. У већини земаља систем ПДВ-а је потрошног облика са правом одбитка улазног пореза на све набавке добара и услуга. Насупрот томе, коэффициент ефикасности више се базира на производном или доходном облику ПДВ-а. Код ова два облика ПДВ-а кредитна метода (поврат улазног пореза) се не примјењује (или се дјелимично примјењује) на набавке капиталних добара. То повећава пореску основицу, а тиме и коэффициент ефикасности, што може да доведе у заблуду да је већа ефикасност убирања ПДВ-а.

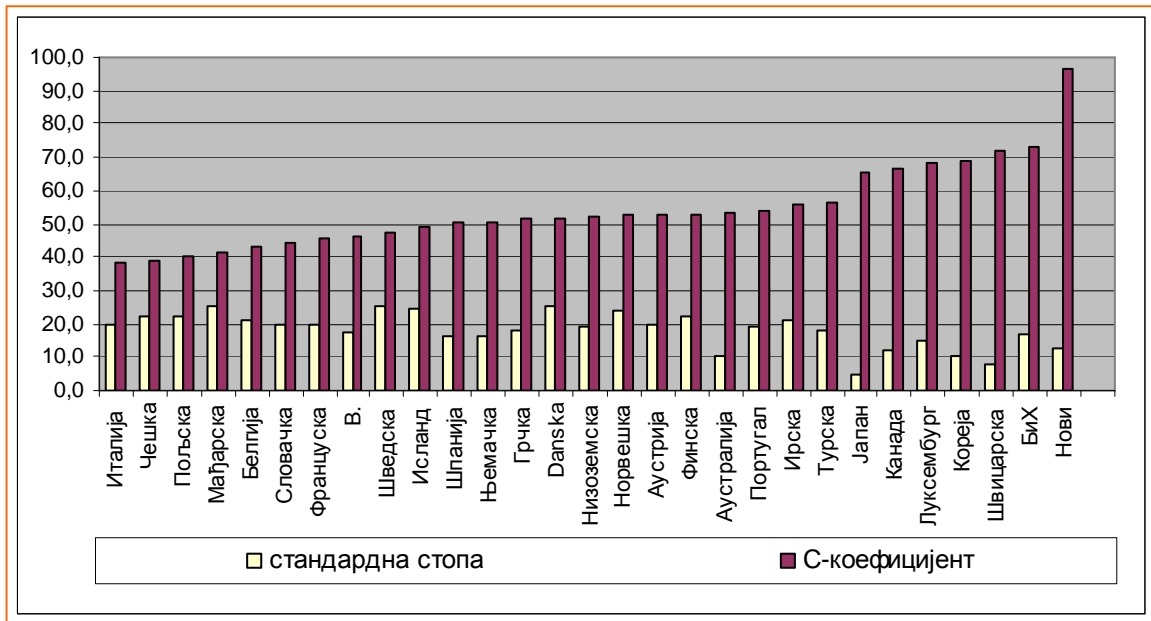
За израчун Ц-коэффициента углавном се користи приватна потрошња, јер су статистике поузданије, а и због различитог пореског третмана испорука добара и услуга владиним институцијама и јавном сектору. У неким земљама, попут БиХ, потрошња владиног сектора се третира као крајња потрошња, те стога владине институције у цјелини сносе ПДВ. Међутим, исто тако, на другој страни, владине институције свих нивоа управе се и финансирају у великом дијелу од ПДВ који прикупи централна влада и системом расподјеле прихода дозначује нижим нивоима управе. На неки начин, примици и одливи по основи ПДВ представљају само рачуноводствену операцију.

У свијету питање опорезивања владиног сектора ПДВ-ом је ријешено на различите начине:

- примјеном нулте стопе на испоруке влади, са правом на одбитак, или
- омогућавањем владиним институцијама права на поврат ПДВ-а из набавки или
- укључивањем владе у систем ПДВ-а под истим увјетима као и других ПДВ обвезника.

Будући да се владине институције у систему ПДВ сматрају крајњом потрошњом, а да су све испоруке добара и услуга према владином у БиХ опорезоване, за потребе израчуна Ц-коэффициента за БиХ узели смо укупну потрошњу (и приватну и јавну), будући да је већ у приходима од ПДВ-а садржан и ПДВ из испорука владиним институцијама. Наравно, претпоставка је да нема пореске евазије у овом дијелу система ПДВ-а, односно да су добављачи јавног сектора уплатили своје обвезе на јединствени рачун УИО.

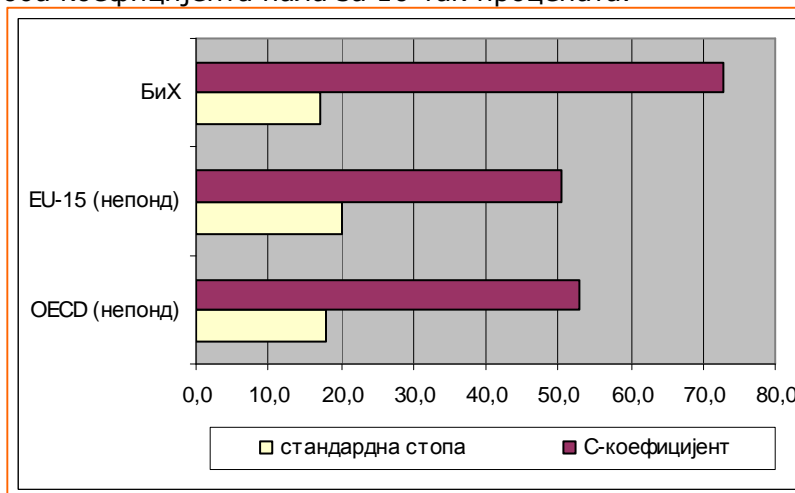
На графикону 3. дате су стандардне стопе и ЦЕР коэффициент за одређене земље OECD, EU-15 и Босну и Херцеговину.

Графикон 3. Стандардне стопе и ЦЕР коефицијент

Извор: OECD, 2003.година из: "Consumption Tax Trends", OECD Publishing, 2006, пп. 53

У правилу је Ц-коефицијент виши од коефицијента ефикасности, јер је потрошња нижа од БДП. Међутим, Ц-коефицијент за БиХ је нижи од коефицијента ефикасности, што је резултат високе потрошње која премашује БДП. То је још један парадокс БиХ. Треба имати у виду и подцијењеност БДП БиХ, јер добар дио неосматраног сектора још није обухваћен. Ако бисмо БДП у БиХ кориговали за само 10%, тада би оба коефицијента пала за 10-так процената.

Графикон 4. Просјечни Ц-коефицијенти ефикасности у EU/OECD, 2003, и БиХ

Фактори који утичу на ефикасност ПДВ-а

Може се закључити да нема правила или законитости који би се могли слиједити у анализи. Врло је тешко утврдити које земље имају ефикаснији систем ПДВ-а, а које су неефикасне, јер иза различитих коефицијената леже различити услови опорезивања. У идеалном систему ПДВ-а гдје постоји само једна стопа, гдје нема прекида ПДВ ланца (сви у прометном ланцу су обвезници ПДВ-а) и гдје је цјелокупна потрошња опорезована (без ослобађања) Ц-коефицијент би износио 100%. Међутим, понекад Ц-коефицијент може да премаше 100%, уколико је велики дио дјелатности изван система ПДВ-а, а имају значајан удио у прометном ланцу са другима који су обвезници ПДВ-а. То узрокује прекиде у ПДВ ланцу промета и

појаву тзв. каскадног ефекта, који је карактеристика и уједно велика негативност система пореза на промет. Прекид у ПДВ ланцу доводи до двоструког опорезивања у наредној фази ланца промета. Наиме, поред крајње потрошње опорезује се и ПДВ скривен у набавкама од добављача који није обвезник.

На ефикасност ПДВ-а утичу многобројни фактори, од којих можемо издвојити следеће:

i. *висина стандардне стопе* – За очекивати је да виша стандардна стопа треба да донесе више прихода. Но, како се види из горњег графикана Ц-коэффициент за БиХ је знатно изнад просјека OECD и EU-15, иако се просјечна стандардна стопа ПДВ-а земаља OECD креће око 17,7%. Како БиХ има стопу ПДВ-а од 17% очигледно је да висина стандардне стопе није одређујућа за ефикасност ПДВ-а. Поред БиХ, само још Јапан, Данска и Словачка имају једну стопу ПДВ-а, с тим да је и стопа и ефикасност у Словачкој нижа него у Данској. Јапан има јако ниску јединствену стопу ПДВ-а и висок Ц-коэффициент.

ii. *скала ослобађања и диференциране стопе* - Нижи коэффициент ефикасности може бити резултат ширења опсега ослобађања или увођења снижених стопа, што смањује пореску основицу. Земље ЕУ имају нешто вишу просјечну стандардну стопу, али далеко ширу скалу снижених стопа и ослобађања него што има БиХ, што смањује приходе од ПДВ-а. БиХ је у 2006. години имала врло високу стопу ефикасности наплате ПДВ-а, око 73%. Олакшица за БиХ јесте што постоји само једна стопа ПДВ-а, чиме су у одређеној мјери елиминисане пореске преваре изазване постојањем диференцираних стопа. Исто тако, систем ПДВ-а у БиХ укључује врло ограничен опсег ослобађања допуштен правним оквиром ЕУ.

iii. *пореска основица* – Примјећује се да Нови Зеланд има рекордан Ц-коэффициент ефикасности који је резултат ниске стопе и широке пореске основице. Ширење пореске основице и на инвестициона добра (производни или доходни облик ПДВ-а) утиче на пораст Ц-коэффициента.

iv. *праг за регистрацију* - Поред стопа ПДВ-а и ослобађања велики утицај има и постојање прага за регистрацију. Релативно висок праг опорезивања (преко УСД 20,000 – мјерило OECD) има БиХ и још десетак земаља (нпр. Јапан, Словачка, Нови Зеланд). Постојање прага за регистрацију ствара прекиде у ланцу ПДВ-а и доводи до појаве каскадног ефекта, што утиче на раст Ц-коэффициента. Према мјерилима OECD-а БиХ има релативно висок праг за регистрацију.

v. *ефикасност администрације* - Нижи Ц-коэффициент ефикасности може бити резултат високе пореске евазије и неефикасне пореске администрације. И обрнуто, висок Ц-коэффициент може бити резултат ефикасне администрације. Начин администрирања ПДВ-ом од великог је значаја за ефикасност наплате. У БиХ, у форми УИО, имамо у свијету риједак спој царинске и пореске администрације, што омогућава да се ПДВ убире од стране само једне институције. Постојање једне ПДВ администрације омогућује успоставу интегралног ИТ система индиректних пореза, јединствену контролу ПДВ обвезника, а обвезницима смањује трошкове, будући да се за сва питања из сфере индиректних пореза (регистрација, подношење пријава, уплате, поврати, жалбе) обраћају једној институцији. Јединствена ПДВ администрација је далеко ефикаснија са аспекта убирања прихода од ПДВ-а и са аспекта трошкова администрације.

vi. *степен поштивања пореских прописа од стране обвезника* - Виши Ц-коэффициент одражава и високу ефикасност наплате и висок степен поштивања прописа од стране обвезника.

vii. *редовито извршење поврата ПДВ-а* – Одлагање извршења поврата ПДВ-а може створити привид добрих резултата наплате ПДВ-а и вјештачки повећати ефикасност. Постоји пракса одлагања исплате поврата обвезницима у неким земљама у свијету, правдајући то временом потребним за контроле. То је постала велика бољка система ПДВ-а, те се ефикасност цјелокупног система често мјери поштивањем законских рокова за поврат ПДВ-а обвезницима. Међутим, одлагање поврата може бити законом прописано, како је то било у БиХ у 2006. години за обвезнике који нису били претежити извозници. Стога, један од разлога зашто је Ц-коэффициент за БиХ виши него у другим земљама јесте и суспензија поврата, која је утицала на веће нето приходе ПДВ-а. Међутим, одлагање поврата из 2006. године одразиће се на нижу нето наплату ПДВ-а у 2007. години, па се може очекивати нижи Ц-коэффициент за БиХ у овој години.

viii. *отвореност економије (увоз)* - На висину Ц-коэффициента утиче и отвореност економије. Што је већа отвореност економије, у смислу удјела увоза, већа је ефикасност, јер је лакше и јефтиније наплатити ПДВ-е на граници него у трансакцијама између обвезника у земљи. Поготово се већи ефекти постижу у поређењу са трошковима контроле наплате ПДВ-а у малопродаји. Удио прихода од ПДВ-а на увоз добара у укупним приходима од ПДВ-а од момента увођења до данас се кретао до 71% максимално, односно око 65% просјечно. То одражава релативно висок увоз и степен отворености земље, што утиче и на раст Ц-коэффициента.

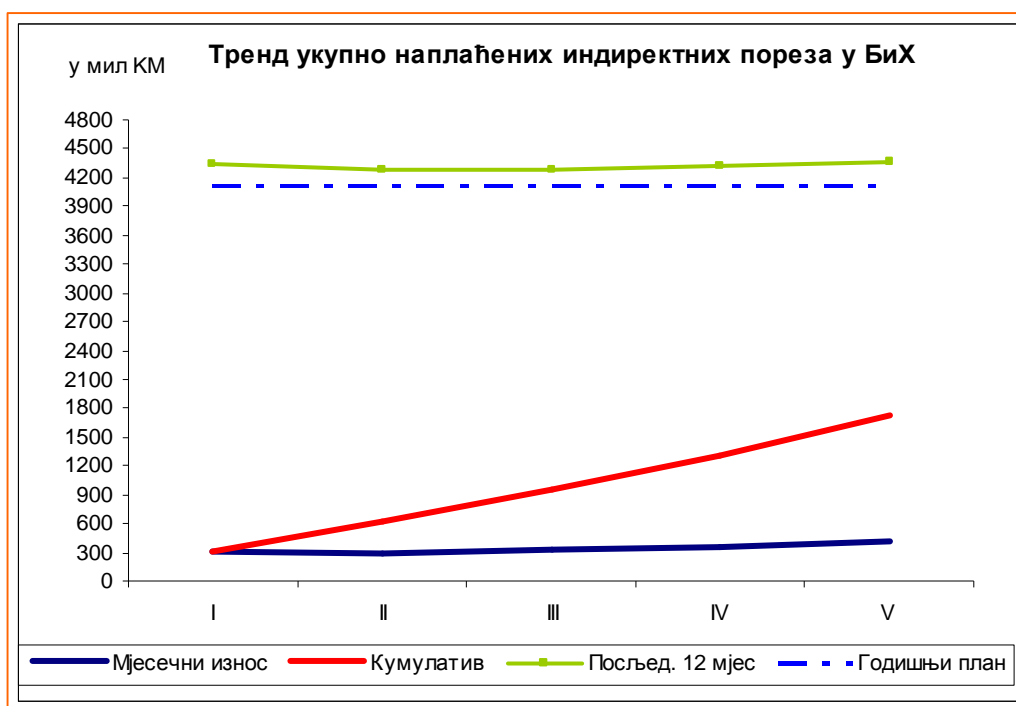
Сваки од наведених сегмената система ПДВ-а на различите начине утиче на ефикасност наплате ПДВ-а. Скала стопа ПДВ-а или ширење опсега ослобађања ствара нове трошкове пореским управама и обвезницима, а отвара и подручје за појаву пореске евазије и дерогирања система. Сличне негативне ефекте има и снижавање прага за регистрацију, када су ефекти, у облику повећаних прихода, минорни у односу на повећани опсег активности пореских управа. На другој страни, ни превисока стандардна стопа ПДВ-а није пожељна, јер мотивише обвезнике да проналазе нове начине за пореске преваре, потиче на кријумчарење, нелегалну производњу и јача црно тржиште и сиву економију. Висока стандардна стопа је ефикасна само у државама гдје је развијена "пореска култура" грађана. Комплексна пореска администрација повећава трошкове администрација и управама и обвезницима. Исто тако, "зрелост" пореске администрације, ефикасна функционална организација, техничка и материјална опремљеност може да утиче на виши степен ефикасности убирања ПДВ-а.

Тешко је извагати који је фактор пресудан за ефикасност убирања ПДВ-а. Као и у осталим сегментима економије потребно је наћи прави баланс, зависно о ситуацији у конкретној земљи.

Наплата индиректних пореза: мај 2007. године

(припремила: Динка Антић)

У мају 2007.године на јединствени рачун Управе за индиректно опорезивање (УИО) наплаћено је укупно 406 мил КМ индиректних пореза нето⁵, што је за око 14% више него у прошлом мјесецу, односно за 10,6% више него у истом мјесецу прошле године, посматрано у цијелој БиХ (Графикон 6.). Посматрано на нивоу пет мјесеци прикупљено је скоро 70 мил КМ индиректних пореза више него у истом периоду 2006.године. УИО је у мају прикупила још 10 мил КМ неусклађених прихода⁶.

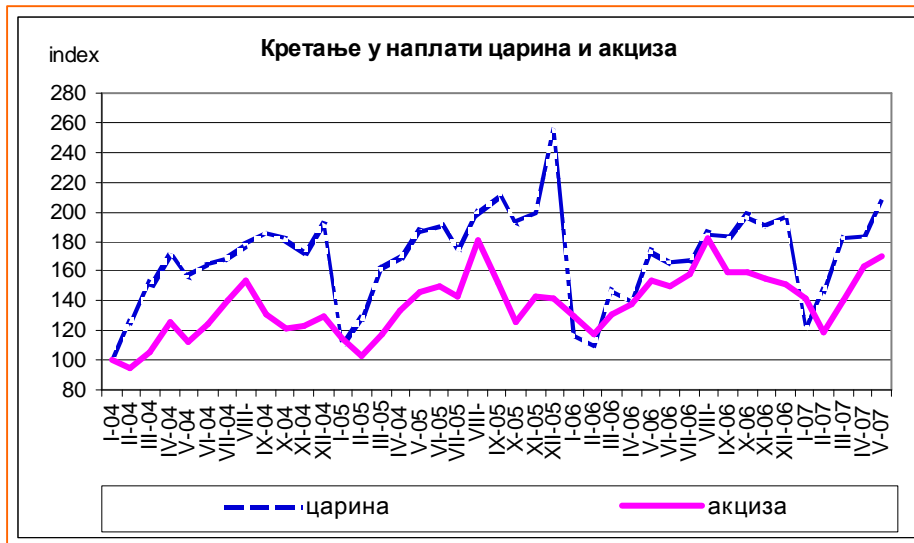

Графикон 6.

На нешто већу наплату у мају 2007.године у односу на април 2007.године углавном је утицао раст у наплати ПДВ-а, царина и домаћих акциза на дуван и дуванске прерађевине, пиво и безалкохолна пића. Наплата акциза је порасла за 4,45% у односу на април 2007.године, односно скоро 11% у односу на мај 2006.године. Посматрано на нивоу периода наплаћено је за 9,8% више акциза за првих пет мјесеци у односу на исти период претходне године. Забиљежен је снажан раст у наплати царина, за 10,5% више него у претходном мјесецу, односно за 19% више него у мају 2006.године. На нивоу периода наплата је већа за 23,8% у односу на првих пет мјесеци 2006.године (Графикон 7.).

⁵ Бруто наплату ПДВ-а чини наплата ПДВ-а на увоз, наплата по ПДВ-е пријавама и други случајеви једнократне или принудне наплате ПДВ-а. Нето наплата ПДВ-а се добије након умањења бруто наплате за износ исплаћеног поврата. Приходи од осталих индиректних пореза су умањени за износе осталих поврата са јединственог рачуна.

⁶ Неусклађени приходи подразумијевају приходе код којих не могу довести у везу аналитика уплата (јединствени рачун) и аналитичке евиденције обвезника у модулима ИТ система УИО (ПДВ, царине, акцизе)

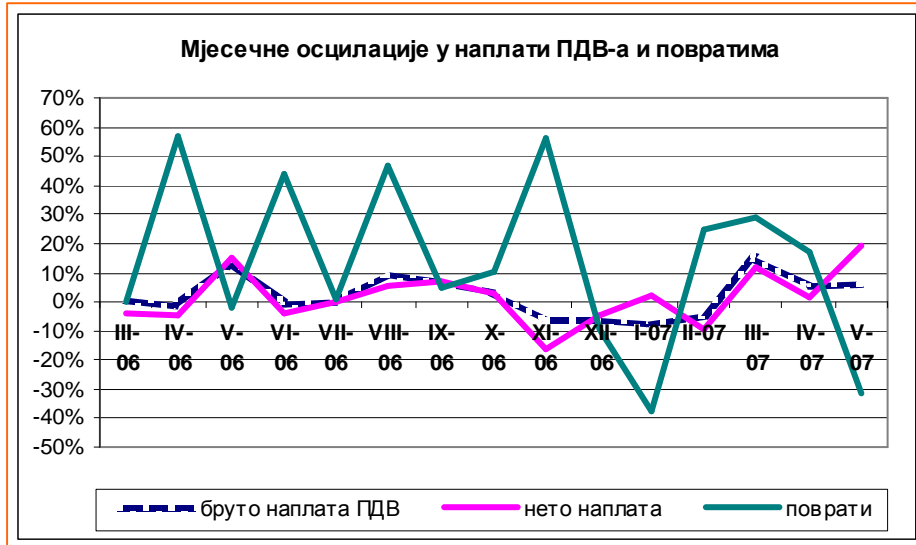
Графикон 7.

Највећи скок у наплати у мају у односу на април 2007.године имају приходи од ПДВ-а, скоро 40 мил КМ више, односно поредећи са истим мјесецем 2006.године за 10% више (Графикон 8.).

Графикон 8.

Раст наплате приход од ПДВ-а резултат је раста бруто наплате (6,4%) и смањења исплате поврата ПДВ-а. Као резултат нето наплата ПДВ-а је порасла за чак 19,21%. Удио поврата у бруто приходима ПДВ-а је у мају износио само 16%, што је за који проценат изнад просјечне стопе поврата за период март-децембар 2006.године. У том периоду на снази је била суспензија поврата, тако да је садашња стопа поврата изненађујуће ниска, будући да је суспензија укинута. Велике мјесечне осцилације у исплати поврата могу се уочити на Графикону 9.

Графикон 9.

На дан 31.5.2007. г. регистровано је 86,633 мил КМ пореских кредита који ће се користити за компензацију будућих обавеза по основу ПДВ. Дугови обвезника по основу обавеза за ПДВ по пријавама износе 21,364 мил КМ. Износ дуга који се аутоматски разрезује у ИТ систему УИО за обвезнике који су пропустили да поднесу пријаву износи 48,441 мил КМ.

Консолидовани извјештаји

(припремила Александра Регоје, макроекономиста у Одјељењу)

Напомена за табелу 1

1. Консолидовани извјештај укључује:

- приходе и расходе буџета БиХ
- приходе и расходе буџета Брчко дистрикта
- приходе и расходе буџета РС
- приходе и расходе буџета ФБиХ
- приходе и расходе буџета кантона

2. У извјештај је укључена амортизација вањског дуга

3. Процијењени су подаци за Босанско-подрињски кантон

4. Обзиром да су подаци о извршењу буџета БиХ и ФБиХ били доступни на кварталној основи (изузев података о приходима буџета Федерације за мјесец март), Одјељење је процијенило мјесечне податке.

Напомена за табелу 2

Консолидовани извјештај укључује:

- приходе од индиректних пореза које прикупља Управа за индиректно опорезивање на Јединствени рачун,
- трансфере са Јединственог рачуна УИО за сервисирање вањског дуга,
- трансфере са Јединственог рачуна УИО за финансирање Брчко Дистрикта, кантона, општина и Дирекција за путеве,
- приходе буџета Босне и Херцеговине са Јединственог рачуна УИО,
- приходе и расходе буџета Федерације БиХ,
- приходе и расходе буџета Републике Српске.

Напомена за табелу 3, 4 и 5

1. Консолидовани извјештај укључује:

- Приходе и расходе буџета кантона
- Приходе и расходе буџета припадајућих општина

*Нето позајмљивање=Позајмљивање -примљене отплате датих зајмова

**Нето финансирање = Примљени кредити - отплате кредита

Консолидовани извјештаји: општа влада, кантони, I квартал 2007

	I	II	III	I-III 2007
1 Приходи (11+12+13+14)	364.342.781	364.857.280	439.815.269	1.169.015.329
11 Приходи од пореза	329.908.635	322.287.897	382.911.217	1.035.107.749
Порези на добит појединаца и предузећа	12.529.540	20.647.864	35.258.684	68.436.088
Доприноси за социјалну заштиту (Брчко)	885.378	1.295.751	1.443.594	3.624.723
Порези на плате и радну снагу	19.324.909	20.459.000	23.212.562	62.996.471
Порез на имовину	3.191.533	2.831.227	2.592.065	8.614.825
Приходи од индиректних пореза (Укључује приходе од индиректних пореза по прописима до 31.12.2005.)	293.214.339	275.564.797	316.402.513	885.181.648
Остали порези	762.937	1.489.258	4.001.799	6.253.993
12 Непорезни приходи	32.167.220	40.495.431	54.334.017	126.996.668
13 Текуће потпоре (Грантови)	2.266.668	2.073.707	2.471.256	6.811.631
14 Остали приходи	257	245	98.779	99.281
2 Расходи (21+22+23)	242.727.296	284.307.805	310.829.111	837.864.212
21 Текући издаци	236.154.565	278.613.091	305.849.226	820.616.881
Плате и накнаде	141.750.627	145.019.597	150.711.107	437.481.330
од чега: Бруто плате	118.159.375	122.514.098	125.059.578	365.733.051
од чега: Накнаде	23.591.252	22.505.499	25.651.529	71.748.280
Доприноси послодавца и остали доприноси	7.795.693	7.734.111	8.268.341	23.798.146
Издаци за материјал и услуге	22.016.545	29.381.383	31.918.836	83.316.764
Грантови	61.098.983	81.591.483	109.012.311	251.702.778
Издаци за камате и остале накнаде	3.492.717	14.886.516	5.938.630	24.317.863
22 Остали расходи	6.826.200	6.750.553	5.057.629	18.634.382
23 Нето позајмљивање*	-253.469	-1.055.839	-77.743	-1.387.051
3 Нето набавка нефинансијских средстава	1.606.026	-146.399	2.280.989	3.740.617
4 Владин суфицит/дефицит (1-2-3)	120.009.458	80.695.874	126.705.168	327.410.500
5 Нето финансирање**	-30.387.909	-7.232.384	-8.941.455	-46.561.748

Табела 1. Мјесечни консолидовани извјештај

Општа влада, мај 2007. године

мил КМ

	I	II	III	IV	V	Q1	Q2	Укупно
1 Текући Приходи	348.5	337.5	403.3	393.5	444.0	1089.3	837.5	1926.8
11 Порезни приходи	338.3	318.9	378.0	372.8	425.9	1035.2	798.8	1834.0
111 Индиректни порези (и средства са ЈР)	321.0	296.5	339.4	356.4	407.8	957.0	764.2	1721.2
ПДВ	202.5	182.6	203.8	207.2	246.8	588.9	454.0	1042.9
ПДВ на увозе	126.6	144.9	180.5	184.9	197.4	452.0	382.3	834.3
ПДВ обавеза према ПДВ пријавама	111.6	82.4	81.4	90.9	96.1	275.4	187.0	462.5
ПДВ према аутоматском разрезу од стана УИО	0.1	0.1	0.0	0.0	0.1	0.1	0.1	0.2
ПДВ једнократне уплате	0.2	0.4	0.1	0.1	0.1	0.8	0.2	1.0
Остало	0.9	0.9	1.3	1.1	1.2	3.1	2.3	5.4
Поврат ПДВ	-36.9	-46.1	-59.6	-69.8	-48.0	-142.6	-117.9	-260.5
Царине	35.2	41.5	52.1	52.9	58.4	128.9	111.3	240.1
Порез на промет	0.7	1.5	0.8	1.1	0.9	2.9	2.0	4.9
Акциза	68.3	57.4	68.0	78.8	83.3	193.7	162.1	355.8
увозни пр.	53.7	47.5	54.2	64.7	65.5	155.4	130.2	285.6
у земљи	14.6	9.9	13.8	14.1	17.8	38.3	31.9	70.2
Путарина	13.7	11.9	13.8	16.3	17.0	39.5	33.3	72.8
Остало	1.0	2.0	1.4	1.1	1.9	4.4	3.0	7.4
Остали поврати	-0.5	-0.4	-0.5	-1.0	-0.5	-1.3	-1.5	-2.7
112 Директни порези	17.2	22.4	38.6	16.4	18.2	78.2	34.6	112.8
Порези на доходак и добит	6.2	12.6	27.5	5.3	7.3	46.3	12.6	58.9
Остали порески приходи	11.0	9.8	11.1	11.1	10.9	31.9	22.0	53.9
12 Непорезни приходи	10.0	18.4	25.1	20.2	17.9	53.5	38.1	91.6
13 Остали приходи	0.0	0.0	0.1	0.1		0.1	0.1	0.2
14 Донације/грантови	0.0		0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
15 Трансфери виших нивоа	0.2	0.1	0.1	0.4	0.1	0.5	0.5	1.0
2 Текући Расходи	256.1	316.7	353.6	372.0	408.7	926.4	780.7	1707.2
21 Текући издаци	34.5	50.2	54.7	54.5	51.1	139.4	105.6	245.0
211 Плате и накнаде	30.4	45.1	46.0	44.4	41.2	121.5	85.7	207.2
212 Издаци за материјал и услуге	4.1	5.1	8.8	10.1	9.9	17.9	19.9	37.8
22 Грантови/Социјални трансфери/Субвенције	14.3	46.3	51.9	53.6	87.5	112.4	141.1	253.5
Трансфери домаћинствима	10.7	38.0	40.2	40.1	74.6	88.9	114.7	203.6
Трансфери организацијама/институцијама	0.9	1.8	1.0	1.7	2.6	3.7	4.4	8.0
Субвенције	2.7	6.5	10.6	11.8	10.3	19.9	22.0	41.9
23 Плаћање камате	0.3	19.6	3.5	4.8	12.2	23.5	17.0	40.5
24 Остали издаци/потрошња/трансфери	2.5	10.8	7.6	19.3	16.7	21.0	35.9	56.9
25 Трансфери са ЈР	201.8	173.8	207.3	233.2	226.1	582.8	459.2	1042.1
од чега: Буџет БиХ	46.2	44.0	46.2	67.6	54.1	136.5	121.7	258.2
од чега: ФБиХ / кантони, општине, Дирекција за цесте	119.2	97.0	128.3	127.2	134.4	344.4	261.6	606.0
од чега: РС / градови, општине, ЈП "Путеви РС"	25.8	23.7	22.2	27.7	25.5	71.7	53.2	124.9
од чега: Брчко	10.6	9.1	10.6	10.7	12.0	30.2	22.7	52.9
Трансфери кантонима, опстинама и градовима	2.7	16.1	28.5	8.0	18.1	47.3	26.2	73.5
28 Нето позајмљивање*			0.0	-1.3	-3.0	0.0	-4.4	-4.4
3 Нето набавка нефинансијских средстава	0.1	-1.0	1.0	0.9	-7.9	0.2	-6.9	-6.8
4 Владин суфицит (+)/ дефицит(-) (1-2-3)	92.3	21.8	48.7	20.5	43.2	162.7	63.7	226.4
5 Нето финансирање**	-24.80	-11.3	-10.3	-14.1	-12.6	-46.4	-26.7	-73.1

Табела 2. Мјесечни консолидовани извјештај

Посавски кантон, I - IV 2007. године

	I	II	III	IV	Q1	Q2	I-IV 2007	I-IV 2006
1 Приходи (11+12+13+14)	2,838,992	2,519,335	3,064,276	3,610,813	8,422,603	3,610,813	12,033,416	10,072,476
11 Приходи од пореза	2,450,787	2,129,629	2,569,908	2,480,844	7,150,325	2,480,844	9,631,169	7,587,446
Порези на добит појединаца и предузећа	90,539	128,286	158,393	71,692	377,218	71,692	448,910	317,042
Порези на плате и радну снагу	192,187	176,707	195,543	207,571	564,437	207,571	772,008	726,523
Порез на имовину	48,138	31,794	30,487	45,591	110,418	45,591	156,009	88,379
Домаћи порези на добра и услуге (по прописима до 31.12.2005)	45,949	30,065	28,209	29,758	104,223	29,758	133,981	1,928,347
Приходи од индиректних пореза	2,041,576	1,742,521	2,104,097	2,104,229	5,888,194	2,104,229	7,992,423	4,373,696
Остали порези	32,398	20,257	53,179	22,004	105,834	22,004	127,837	153,459
12 Непорезни приходи	309,205	389,705	494,368	463,302	1,193,278	463,302	1,656,580	1,589,072
13 Грантови	79,000	0	0	666,667	79,000	666,667	745,667	895,958
14 Остали приходи	0	0	0	0	0	0	0	0
2 Расходи (21+22)	2,255,269	2,222,278	2,346,195	2,299,019	6,823,742	2,299,019	9,122,761	9,033,289
21 Текући издаци	2,255,269	2,222,478	2,343,395	2,299,119	6,821,142	2,299,119	9,120,261	9,036,558
Плате и накнаде	1,355,586	1,354,642	1,417,877	1,363,422	4,128,105	1,363,422	5,491,527	5,020,244
од чега: Бруто плате	1,049,837	1,070,906	1,101,249	1,059,115	3,221,992	1,059,115	4,281,107	4,042,729
од чега: Накнаде	305,749	283,736	316,628	304,307	906,113	304,307	1,210,420	977,515
Доприноси послодавца и остали доприноси	133,184	134,071	139,931	133,691	407,187	133,691	540,877	495,071
Издаци за материјал и услуге	458,922	372,096	443,703	409,694	1,274,721	409,694	1,684,416	1,951,546
Грантови	307,576	361,668	341,885	392,313	1,011,129	392,313	1,403,442	1,559,589
Издаци за камате и остале накнаде	0	0	0	0	0	0	0	10,108
22 Нето позајмљивање*	0	-200	2,800	-100	2,600	-100	2,500	-3,269
3 Нето набавка нефинансијских средстава	31,500	15,850	24,668	3,690	72,018	3,690	75,708	336,896
4 Владин суфицит/дефицит (1-2-3)	552,223	281,207	693,413	1,308,104	1,526,843	1,308,104	2,834,947	702,291
5 Нето финансирање**	0	0	0	0	0	0	0	-7,886

Табела 3. Мјесечни консолидовани извјештај

Унско - сански кантон, I - IV 2007. године

	I	II	III	IV	Q1	Q2	I-IV 2007	I-IV 2006
1 Приходи (11+12+13+14)	16,874,597	15,511,724	17,734,432	17,570,725	50,120,754	17,570,725	67,691,478	49,861,562
11 Приходи од пореза	13,791,433	12,491,690	14,502,314	14,706,696	40,785,437	14,706,696	55,492,133	41,129,744
Порези на добит појединаца и предузећа	342,461	519,429	379,963	450,985	1,241,853	450,985	1,692,838	1,145,464
Порези на плате и радну снагу	1,035,361	1,460,084	1,190,035	1,152,482	3,685,480	1,152,482	4,837,962	3,828,000
Порез на имовину	283,460	333,385	230,945	435,757	847,790	435,757	1,283,547	1,055,890
Домаћи порези на добра и услуге (по прописима до 31.12.2005)	573,102	278,377	327,818	294,013	1,179,297	294,013	1,473,310	10,756,870
Приходи од индиректних пореза	11,510,659	9,852,723	12,312,678	12,317,180	33,676,060	12,317,180	45,993,241	24,090,100
Остали порези	46,390	47,692	60,875	56,278	154,957	56,278	211,235	253,420
12 Непорезни приходи	2,825,588	2,987,456	2,946,737	2,766,895	8,759,781	2,766,895	11,526,676	8,654,070
13 Грантови	257,576	29,778	285,381	95,734	572,736	95,734	668,470	77,748
14 Остали приходи	0	2,800	0	1,400	2,800	1,400	4,200	
2 Расходи (21+22)	10,657,265	11,071,898	14,217,414	15,256,593	35,946,577	15,256,593	51,203,170	46,917,882
21 Текући издаци	10,657,265	11,075,142	14,217,582	15,256,593	35,949,989	15,256,593	51,206,582	46,878,622
Плате и накнаде	6,929,460	7,420,399	8,817,654	8,858,335	23,167,513	8,858,335	32,025,847	29,050,292
од чега: Бруто плате	5,851,223	6,350,605	7,028,958	7,217,380	19,230,786	7,217,380	26,448,166	24,667,954
од чега: Накнаде	1,078,237	1,069,794	1,788,696	1,640,955	3,936,727	1,640,955	5,577,681	4,382,338
Доприноси послодавца и остали доприноси	698,939	751,245	929,274	788,965	2,379,458	788,965	3,168,423	2,938,041
Издаци за материјал и услуге	1,242,153	1,014,250	1,741,041	2,627,958	3,997,445	2,627,958	6,625,403	5,651,487
Грантови	1,662,082	1,708,065	2,509,369	2,756,110	5,879,515	2,756,110	8,635,625	8,449,463
Издаци за камате и остале накнаде	24,294	50,316	103,537	147,271	178,147	147,271	325,418	199,793
Дознаке нижим потрошачким јединицама	100,337	130,868	116,708	77,953	347,912	77,953	425,866	589,546
22 Нето позајмљивање*	0	-3,244	-168	0	-3,412	0	-3,412	39,260
3 Нето набавка нефинансијских средстава	211,190	103,184	545,138	451,789	859,512	451,789	1,311,301	595,333
4 Владин суфицит/дефицит (1-2-3)	6,006,142	4,336,642	2,971,880	1,862,343	13,314,664	1,862,343	15,177,007	2,348,347
5 Нето финансирање**	-9,145	-9,098	-42,395	-9,098	-60,638	-9,098	-69,736	-73,489

Табела 4. Мјесечни консолидовани извјештај

Западнохерцеговачки кантон, I - IV 2007. године

	I	II	III	IV	Q1	Q2	I-IV 2007	I-IV 2006
1 Приходи (11+12+13+14)	6,477,454	5,765,405	7,116,735	7,224,114	19,359,594	7,224,114	26,583,709	21,834,468
11 Приходи од пореза	5,499,238	4,937,146	6,046,183	6,362,746	16,482,567	6,362,746	22,845,313	17,654,751
Порези на добит појединаца и предузећа	154,547	340,310	667,316	968,302	1,162,173	968,302	2,130,475	1,149,899
Порези на плате и радну снагу	377,977	469,992	570,032	746,352	1,418,001	746,352	2,164,354	1,435,163
Порез на имовину	89,257	121,735	135,363	89,426	346,355	89,426	435,781	721,872
Домаћи порези на добра и услуге (по прописима до 31,12,2005)	445,732	218,934	165,734	209,562	830,400	209,562	1,039,962	5,161,473
Приходи од индиректних пореза	4,202,629	3,558,343	4,328,665	4,155,231	12,089,637	4,155,231	16,244,868	8,762,412
Остали порези	229,096	227,831	179,074	193,873	636,002	193,873	829,874	423,932
12 Непорезни приходи	761,441	814,695	1,025,458	815,947	2,601,594	815,947	3,417,541	3,865,263
13 Грантови	89,364	13,564	45,094	45,421	148,022	45,421	193,443	222,281
14 Остали приходи	127,411	0	0	0	127,411	0	127,411	92,173
2 Расходи (21+22)	4,714,883	6,177,463	6,359,985	6,450,008	17,252,331	6,450,008	23,702,338	20,051,003
21 Текући издаци	4,714,883	6,177,463	6,359,985	6,390,008	17,252,331	6,390,008	23,642,338	20,051,003
Плате и накнаде	2,874,444	2,834,991	2,925,434	3,461,372	8,634,870	3,461,372	12,096,241	10,960,046
од чега: Бруто плате	2,267,685	2,240,383	2,223,598	2,741,680	6,731,666	2,741,680	9,473,346	8,432,326
од чега: Накнаде	606,759	594,608	701,836	719,692	1,903,204	719,692	2,622,896	2,527,720
Доприноси послодавца и остали доприноси	236,415	247,356	244,492	287,570	728,263	287,570	1,015,833	903,107
Издаци за материјал и услуге	428,830	572,919	869,529	595,720	1,871,279	595,720	2,466,999	3,095,402
Грантови	914,635	2,188,293	1,899,085	1,713,328	5,002,012	1,713,328	6,715,340	3,963,602
Издаци за камате и остале накнаде	27,552	30,823	68,259	57,133	126,634	57,133	183,766	623,925
Дознаке нижим потрошачким јединицама	233,007	303,081	353,186	274,885	889,274	274,885	1,164,159	504,921
22 Нето позајмљивање*	0	0	0	60,000	0	60,000	60,000	0
3 Нето набавка нефинансијских средстава	17,950	2,155,458	-6,878	78,455	-2,144,385	78,455	-2,065,930	453,375
4 Владин суфицит/дефицит (1-2-3)	1,744,621	1,743,400	763,628	695,651	4,251,649	695,651	4,947,301	1,330,090
5 Нето финансирање**	-34,952	-53,048	-111,897	-86,650	-199,897	-86,650	-286,546	-10,752

Табела 5. Мјесечни консолидовани извјештај

Из рада Управног одбора Управе за индиректно опорезивање

Постигнут договор о коначном поравнању за 2005.годину

Након скоро двогодишње полемике у вези расподјеле индиректних пореза на ентитете и Брчко Дистрикт у 2005.години Управни одбор је на сједници одржаној у Бањалуци 26. јуна 2007.године донио одлуку о поравнању између корисника расподјеле. Поравнање се темељи на једном од модела презентованом у ревизијском извјештају за 2005.г.

Према одабраном моделу Федерација БиХ је дужна да Републици Српској дозначи 26.879.832 КМ, а Брчко Дистрикту 2.137.101 КМ. Овим је коначно стављена тачка на прелазни период функционисања јединственог рачуна у 2005.години. Много важније од конкретних износа јесте да је споразум о поравнању допринио јачању сарадње између нивоа управе и враћању повјерења у систем индиректних пореза.

Договорени коефицијенти за расподјелу индиректних пореза до октобра 2007.године

На истој сједници чланови Управног одбора УИО договорили су привремене коефицијенте за расподјелу индиректних пореза за наредна четири мјесеца (јули, август, септембар, октобар). Према договору Федерацији БиХ припада 64,58%, Републици Српској 31,87% и Брчко Дистрикту 3,55% од износа који преостане након исплате поврата индиректних пореза и дијела за финансирање буџета институција БиХ. Одлуком о коефицијентима расподјеле уважена је Одлука Високог представника којом су измијењени Закон о систему индиректног опорезивања и Закон о уплатама на јединствени рачун и расподјели прихода. Према тој Одлуци Брчко Дистрикту у 2007.години припада коефицијент у висини од 3,55%, с тим да годишњи дозначени износ не смије бити нижи од 124 мил КМ. Коефицијенти дозначавања за ентитете треба и даље да се израчунавају на темељу удјела у крајњој потрошњи исказаној на пријавама ПДВ-а⁷.

Велики квалитет посљедње одлуке Управног одбора о коефицијентима расподјеле лежи у дужем периоду примјене. До сада су се одлуке доносиле мјесечно или евентуално за два мјесеца, тако да је редовни рад Управног одбора константно био оптерећен расправама о коефицијентима, са сталном пријетњом блокаде расподјеле индиректних пореза. И нижи нивои управе (кантони, општине), као и сви други који се финансирају или дотирају из буџета, чији претежни дио потиче од индиректних пореза, су били у сталној неизвјесности у вези прилива средстава у буџете. Доношење привремене одлуке за четири мјесеца омогућава Управном одбору пријеко потребан предах за изналагање трајнијег рјешења и модела за расподјелу индиректних пореза између ентитета.

⁷ Одлука Високог представника може се наћи на сљедећим линковима:

http://www.ohr.int/decisions/econdec/default.asp?content_id=39688

http://www.ohr.int/decisions/econdec/default.asp?content_id=39690

Бања Лука: Бана Лазаревића, 78 000 Бања Лука, Тел/факс: +387 51 335 350, E-mail: oma@uino.gov.ba
Сарајево: Ђоке Мазалића 5, 71 000 Сарајево, Тел:+387 33 279 553, Факс:+387 33 279 625, Web: www.oma.uino.gov.ba